Musisz to zobaczyć. Podglądamy bociany czarne w gnieździe

data aktualizacji: 2020.04.09 autor: Anna Wójcik-Brzezińska

Transmisja online z gniazda tych rzadkich ptaków to wspólny projekt edukacyjny Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi i Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Łódzkiego – pionierski w Polsce i jeden z niewielu tego rodzaju w Europie. W Bolimowskim Parku Krajobrazowym te rzadkie ptaki gniazdują.

Bocian czarny jest bardzo nielicznym mieszkańcem polskich lasów, prowadzi skryty tryb życia. Realizowany od 2016 roku projekt edukacyjny Bociany Czarne Online ma odsłonić tajemnice życia tego gatunku.
7 kwietnia 2020 r. w gnieździe, które nazwiemy „Dąb 2” pojawiła się para bocianów czarnych. Nie wiemy jaka jest historia tych ptaków, bo nie mają obrączek, ale wygląda na to, że ptaki znają się dobrze, znają gniazdo i jego otoczenie. Zapewne jest to para, która gnieździła się w tutaj w roku 2019. Po przylocie nie próżnowały, już kopulowały. Oba ptaki nocowały na gnieździe. Opiekun merytoryczny projektu – prof. Zieliński – ocenia, że na gniazdo „Dąb 1” bociany też przylecą, ale mają opóźnienie i do lęgu może nie dojść.

Naukowcy przestrzegają: *Celowo staramy się ingerować w losy bocianiej rodziny w jak najmniejszym stopniu. W związku z tym internauci mogą zobaczyć podczas transmisji sceny w powszechnym odczuciu uznawane za drastyczne (walki ptaków dorosłych o gniazdo, niszczenie jaj, śmierć piskląt wskutek ataku drapieżnika, chorób lub z innych powodów). Dopuszczamy jednak możliwość chwilowej ingerencji np. w sytuacji kiedy np. na gnieździe znajdą się sznurki, które mogą spowodować uszkodzenie/śmierć pisklęcia.*

Transmisja jest dostępna pod adresem:
https://www.lodz.lasy.gov.pl/bocianyczarne

i bezpośrednio w serwisie Youtube:
https://m.youtube.com/watch?feature=youtu.be&v=1o8sOzX0Q-M

Mamy nadzieję, że spodoba się Wam ten serial, do którego zadziwiający scenariusz z dnia na dzień pisze sama NATURA. Zachęcamy do wnikliwej obserwacji ptasich przyjaciół i przesyłania screenów z zauważonej w gnieździe akcji na adres: rzecznik@lodz.lasy.gov.pl. W social mediach możecie też oznaczać zdjęcia: @Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Łodzi i dodając hasztag: #bocianyczarneonline2020.

Konsultantem naukowym projektu jest **prof. Piotr Zieliński, pracownik Uniwersytetu Łódzkiego**. Projekt powstał i realizowany jest dzięki finansowemu wsparciu Centrum Informacyjnego Lasów Państwowych. W 2020 roku lokalizatory GPS-GSM, dzięki którym możemy obserwować losy naszych ulubieńców po opuszczeniu gniazda, finansowane są z funduszy WFOŚiGW w Łodzi.

Zdjęcie w nocy:

W styczniu leśnicy i ornitolodzy wytypowali pod kątem założenia kamery dwa miejsca gniazdowania bocianów czarnych w województwie łódzkim. W każdej z lokalizacji zainstalowali kamery z funkcją podczerwieni. Cała operacja odbyła się kiedy bocianów czarnych nie było jeszcze w kraju i za zgodą Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi.
W pracach terenowych uczestniczyli leśnicy z RDLP z Łodzi oraz Bartosz Janic, Maciej Kamiński, Michał Strawiak i Piotr Zieliński.

Więcej o gaunku Ciconia nigra w Polsce

Jeszcze na przełomie XIX i XX wieku bocianów czarnych w Polsce było bardzo niewiele. W 1966 liczebność całkowitą szacowano na 500 – 530 par lęgowych. W latach 1981-1982 wartości te wynosiły 800-900 par lęgowych. Dzięki ochronie, wysiłkom leśników, naukowców i miłośników przyrody udało się stworzyć im odpowiednie warunki do gniazdowania. Aktualnie liczebność bociana czarnego w Polsce szacowana jest na 1 400-1 600 par. 90 proc. populacji zasiedla niziny i obszary wyżynne, a pozostała część Karpaty i Sudety. Obszar Polski, razem z Litwą i Białorusią, jest położony w centrum zasięgu geograficznego tego gatunku w Europie. Gatunek podlega ochronie ścisłej, a wokół gniazd bocianów czarnych Lasy Państwowe wyznaczają strefy ochronne. Dokładna lokalizacja gniazd jest objęta tajemnicą, by chronić ptaki przed intruzami. W program ochrony i monitoringu populacji tego gatunku zaangażowanych jest ponad 1000 leśników i ornitologów w całej Polsce.

Czy wiesz, że…?

• **Hajstra** rzadko klekocze, czasami syczy, gwiżdże lub wydaje chrapliwe dźwięki.

• W Polsce środkowej 56 proc. gniazd bocianów czarnych znajduje się na dębach, 33 proc. na sosnach, a 11 proc.na innych gatunkach drzew.

• Bociany czarne w czasie jednego sezonu **są ptakami monogamicznymi**. W kolejnych sezonach może dochodzić do zmiany partnerów. Każda para buduje zwykle więcej niż jedno gniazdo, które mogą być oddalone o siebie nawet o kilka kilometrów i w kolejnych latach zasiedlane w przypadku utraty lub pogorszenia jakości gniazda podstawowego.

• W Polsce wokół zajętych gniazd w promieniu do 200 metrów tworzy się zgodnie z przepisami prawa ochrony przyrody strefy ochrony całorocznej oraz w promieniu do 500 m od gniazda strefy ochrony okresowej. Strefa ochrony okresowej ma chronić ptaki **w okresie lęgowym, czyli od 15 marca do 31 sierpnia**.

• Gniazdo bociana czarnego ma ponad 1 m średnicy i może ważyć powyżej jednej tony. Gniazda w ogromnej większości budowane są na drzewach, ale wobec braku drzew bocian czarny zakłada gniazda w trudno dostępnych miejscach na zboczach skalnych lub nadmorskich klifach. Takie miejsca często wybierają bociany czarne w Portugalii i Hiszpanii.

• **W kwietniu samica składa od 2 do 5 jaj**. Jaja składane są w odstępach dwudniowych. Wysiadywanie trwa 32–38 dni.

• Zniesienie wysiadują oba ptaki, lecz udział czasowy samca jest mniejszy.

• Pisklęta bociana czarnego po wykluciu są pokryte delikatnym białym puchem, a dopiero po rozwinięciu piór okrywowych uzyskują czarno-białe upierzenie. Opuszczają gniazdo po osiągnięciu wieku od 70 do 80 dni, ale przez kilka dni wracają jeszcze na noc do gniazda.

• Pisklęta i osobniki dorosłe odżywiają się głównie niewielkimi rybami, takimi jak piskorze i karasie, o masie do 10 g. Uzupełnieniem pokarmu są żaby, kijanki grzebiuszki ziemnej i traszki.

• **Bocian czarny osiąga wysokość do 100 cm**. Rozpiętość skrzydeł wynosi 145-155 cm, a masa ciała około 3 kg. Samiec jest nieznacznie większy od samicy.

• **Bocian czarny nazywany jest również hajstrą.**

• Bocian czarny zasiedla ogromny obszar Palearktyki – od Półwyspu Iberyjskiego do wschodnich wybrzeży Rosji i Chin. Ponadto izolowana populacja zasiedla Afrykę południową.

• Europejskie bociany czarne generalnie zimują w Afryce na południe od Sahary. Większość bocianów czarnych z Polski wędruje na zimowanie do Afryki wschodniej i środkowej szlakiem wschodnim – przez Bliski Wschód. Część ptaków leci jednak na zimowanie do Afryki szlakiem zachodnim – przez Cieśninę Gibraltarską. Zimują wtedy w Afryce Zachodniej. Bardzo nieliczne ptaki lecą do Afryki przez Półwysep Apeniński lub Bałkański.

• Bocian czarny podczas wędrówki jesiennej i wiosennej chętnie korzysta z kominów powietrznych dla nabrania wysokości, podobnie jak bocian biały, jednak w przeciwieństwie do niego, częściej korzysta z lotu aktywnego, czyli siły własnych mięśni.

BOCIAN CZARNY

Źródło: https://eglos.pl/aktualnosci/item/35244-musisz-to-zobaczyc-podgladamy-bociany-czarne-w-gniezdzie